

GREENPEACE

Αντίστροφη μέτρηση για τις ενεργειακές κοινότητες στην Ελλάδα: 11 μήνες για να σωθούν

Το REScoop.eu, η Greenpeace, το WWF Ελλάς και η Electra Energy κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου: αν δεν αλλάξει άμεσα το θεσμικό πλαίσιο θα σταματήσει πλήρως η ανάπτυξη των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα από το 2022.

Με πρόσφατο νόμο^[1] του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, υποχρεώνονται, όλες ανεξαιρέτως οι ενεργειακές κοινότητες (Ε.Κοιν.) από το 2022 να ανταγωνίζονται ιδιώτες επενδυτές σε μειοδοτικές προσφορές για την εξασφάλιση λειτουργικής ενίσχυσης των έργων ΑΠΕ. Η εξέλιξη αυτή καταργεί τον διαχωρισμό μεταξύ Ε.Κοιν. και ιδιωτών επενδυτών. Με δεδομένο ότι είναι πρακτικά αδύνατο οι Ε.Κοιν. να ανταγωνιστούν επί ίσοις όροις τους ιδιώτες επενδυτές στις αγορές, η ρύθμιση ουσιαστικά καταργεί κάθε κίνητρο για σύσταση Ε.Κοιν. από πολίτες και ΟΤΑ από τη νέα χρονιά. Εξίσου σημαντικά, αντιτάσσεται στο Ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο το οποίο προσδιορίζει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των Ε. Κοιν., αναγνωρίζει το κοινωνικό και αναπτυξιακό τους όφελος και απαιτεί την προστασία του αναφαίρετου δικαιώματος της συμμετοχής των πολιτών στις ενεργειακές αγορές.

Η ευρωπαϊκή ομοσπονδία ενεργειακών συνεταιρισμών των πολιτών REScoop.eu, η Greenpeace, το WWF Ελλάς και ο οργανισμός ELECTRA Energy δημοσιεύουν σήμερα έκθεση^[2] με τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η ανάπτυξη των Ε.Κοιν. στην χώρα μας. Έλλειψη χρηματοδότησης, αχρείαστες γραφειοκρατικές διαδικασίες, ελλιπές θεσμικό πλαίσιο είναι μερικά από τα προβλήματα που επισημαίνονται στην έκθεση, η οποία καταλήγει σε συγκεκριμένες προτάσεις πολιτικής.

Ωστόσο, το πλέον φλέγον ζήτημα είναι η υποχρεωτική συμμετοχή όλων **ανεξαιρέτως των Ε.Κοιν. σε μειοδοτικούς διαγωνισμούς από την 1η Ιανουαρίου 2022** για την εξασφάλιση λειτουργικής ενίσχυσης σε έργα ΑΠΕ. Η εν λόγω τροπολογία ήρθε ως απάντηση του ΥΠΕΝ στο φαινόμενο που παρατηρήθηκε στην αγορά τα τελευταία δύο χρόνια, ακριβώς εξαιτίας των παραπάνω προβλημάτων: οι περισσότερες Ε.Κοιν. που έχουν εγγραφεί στο ΓΕΜΗ δεν αποτελούν γνήσιες πρωτοβουλίες πολιτών και τοπικών κοινωνιών αλλά κεκαλυμμένες ιδιωτικές πρωτοβουλίες προκειμένου να αποφύγουν τους μειοδοτικούς διαγωνισμούς. Ωστόσο, αντί με απλά και σαφή κριτήρια το ΥΠΕΝ να διαχωρίσει τις αυθεντικές Ε.Κοιν. από ιδιοτελείς πρωτοβουλίες ιδιωτών επενδυτών, αποφάσισε την ένταξη όλων ανεξαιρέτως σε διαγωνισμούς.

Οι REScoop.eu, WWF Ελλάς, Greenpeace και Electra Energy επισημαίνουν ότι αν εντός του 2021 δεν αναιρεθεί η συγκεκριμένη διάταξη, ο θεσμός των ενεργειακών κοινοτήτων θα καταστεί «κενό γράμμα».^[3]

«Σε ένα δεδομένο πρόβλημα στην αγορά ενέργειας η πολιτική ηγεσία λειτούργησε με τη λογική 'πονάει χέρι, κόβει κεφάλι'. Η κυβέρνηση οφείλει να προασπίσει το δικαίωμα των πολιτών στην ενεργειακή δημοκρατία και όχι να δικαιώσει όσους θέλουν την αγορά ενέργειας ένα ολιγοπώλιο για λίγους μόνο παίκτες. Αν το υπουργείο πιστεύει έστω και μία λέξη από όσα θετικά αναφέρει για τις Ε.Κοιν. στο δικό του Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα, θα πρέπει άμεσα να αποσύρει τη συγκεκριμένη διάταξη», ανέφερε ο **Τάκης Γρηγορίου**, υπεύθυνος για θέματα ενέργειας και κλίματος στο Ελληνικό Γραφείο της Greenpeace.

«Οι ενεργειακές κοινότητες αποτελούν ένα πρωτοποριακό εργαλείο κοινωνικής συμμετοχής στη διαδικασία της ενεργειακής μετάβασης για τα εθνικά και ευρωπαϊκά δεδομένα. Δυστυχώς, οι πρόσφατες ρυθμίσεις του ΥΠΕΝ αποτελούν τροχοπέδη για τις ενεργειακές κοινότητες και τη δυνατότητα των πολιτών να συμμετέχουν. Η κυβέρνηση πρέπει να αποσύρει τις συγκεκριμένες ρυθμίσεις και παράλληλα να ενισχύσει τις ΕΚΟΙΝ με κατάλληλα χρηματοδοτικά εργαλεία, προκειμένου και η Ελλάδα να συμβαδίσει με τις επιταγές της επιστήμης και την ευρωπαϊκή πραγματικότητα», ανέφερε ο **Δημήτρης Τσέκερης**, υπεύθυνος ενεργειακής πολιτικής του WWF Ελλάς.

«Η πρόσφατη ρύθμιση δυστυχώς αναδεικνύει με τον πλέον εμφανικό τρόπο την αδυναμία αναγνώρισης των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και πλεονεκτημάτων των Ε.Κοιν. από την Κυβέρνηση. Φοβόμαστε ότι η εξέλιξη αυτή θα αποδυναμώσει τα αυθεντικά εγχειρήματα που ήδη υπάρχουν, θα αποθαρρύνει νέες πρωτοβουλίες από τοπικές κοινωνίες και θα αναστείλει την ενίσχυση της ενεργειακής δημοκρατίας στη χώρα μας. Καλούμε την κυβέρνηση να συμβάλει ώστε άμεσα να δημιουργηθεί το κατάλληλο περιβάλλον για την ανάπτυξη αυθεντικών ενεργειακών κοινοτήτων, όπως ορίζουν οι σχετικές Ευρωπαϊκές οδηγίες και στρατηγικές και όπως περιγράφεται στο ΕΣΕΚ», ανέφερε ο **Δημήτρης Κιτσικόπουλος** εκ μέρους του οργανισμού ΗΛΕΚΤΡΑ energy.

«Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ενεργειακές κοινότητες στην Ελλάδα δεν θα πρέπει να αγνοηθούν. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, τα πρόσθετα οφέλη που αποφέρουν σε σύγκριση με την ανάπτυξη έργων ΑΠΕ από ιδιώτες επενδυτές και η σημαντική τους συμβολή στην προώθηση μιας πράσινης ενεργειακής μετάβασης θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την διαμόρφωση ενός ευνοϊκού πλαισίου που θα προάγει την ανάπτυξή τους. Η Ελλάδα, όπως και κάθε κράτος μέλος, έχει υποχρέωση να ενσωματώσει τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες εγκαίρως στην εθνική της νομοθεσία και να διασφαλίσει ότι οι ενεργειακές κοινότητες θα λάβουν επαρκή στήριξη, ώστε να μπορούν να συμμετέχουν στην αγορά ενέργειας σε ισότιμη βάση με τους άλλους παράγοντες της αγοράς χωρίς διακρίσεις», ανέφερε ο **Dirk Vansintjan**, πρόεδρος της REScoop.eu.

Ένα δεύτερο σημαντικό πρόβλημα που αναγνωρίζεται μέσα από την έκθεση είναι η παντελής αδυναμία σύστασης **μικρών σχημάτων συλλογικής αυτοπαραγωγής καθαρής ενέργειας**

από νοικοκυριά, κυρίως εξαιτίας του αυξημένου λειτουργικού κόστους από την υποχρεωτική έναρξη εργασιών στην εφορία. Υπενθυμίζεται ότι στόχος του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα^[4] είναι τουλάχιστον 600MW νέων σχημάτων αυτοπαραγωγής ως το 2030, κάτι που με τις **σημερινές υπάρχουσες συνθήκες είναι πρακτικά αδύνατο**.

Οι οργανώσεις καταλήγουν σε μία σειρά προτάσεων, οι πλέον επείγουσες των οποίων είναι οι εξής (το σύνολο των προτάσεων βρίσκεται στην έκθεση):

- Άμεση τροποποίηση του άρθρου 7 παρ. 3ε του Ν. 4414/2016, ώστε να προβλέπει ότι οι Ενεργειακές Κοινότητες στις οποίες συμμετέχουν Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) Α΄ και Β΄ βαθμού και οι Ενεργειακές Κοινότητες με περισσότερα από 60 μέλη δεν θα υπόκεινται στους περιορισμούς των παραγράφων 3β, 3γ και 3δ. Αυτό σημαίνει ότι οι Ενεργειακές Κοινότητες με τουλάχιστον 60 μέλη (ή με συμμετοχή ΟΤΑ) εξαιρούνται από τις ανταγωνιστικές διαδικασίες και μετά το 2021.
- Άμεση πραγματοποίηση της αξιολόγησης των φραγμών και των δυνατοτήτων ανάπτυξης των ενεργειακών κοινοτήτων που προβλέπει το άρθρο 22(3) της Οδηγίας για τις ΑΠΕ, με την ουσιαστική συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων και άμεσα εμπλεκόμενων φορέων.
- Σχεδιασμός ενός ολοκληρωμένου και λειτουργικού αποκλειστικού μοντέλου συλλογικής αυτοπαραγωγής και εικονικού συμψηφισμού, κατάλληλου για μικρά σχήματα, τα μέλη του οποίου δεν θεωρούνται επιτηδευματίες και απαλλάσσονται από την υποχρέωση έναρξης εργασιών στην εφορία, όπως συμβαίνει σήμερα με τους απλούς αυτοπαραγωγούς ή παλαιότερα με το πρόγραμμα Φωτοβολταϊκά στις Στέγες. Η εισαγωγή του νέου μοντέλου να συνοδεύεται από ένα μακροπρόθεσμο στρατηγικό πλάνο και να προβλέπει κατάλληλα χρηματοδοτικά εργαλεία, καθώς και υποστηρικτικές δομές και δράσεις.
- Επιτάχυνση της υλοποίησης των στόχων, μέτρων και δεσμεύσεων του ΕΣΕΚ που αφορούν τις Ενεργειακές Κοινότητες.

Περισσότερες πληροφορίες

- Κατερίνα Κοντίνη, υπεύθυνη γραφείου Τύπου & δημ. σχέσεων, WWF Ελλάς, κιν. 6947880699, k.kontini@wwf.gr
- Τάκης Γρηγορίου, υπεύθυνος για θέματα ενέργειας, Ελληνικό Γραφείο Greenpeace, 6984617027
- Δημήτρης Κιτσικόπουλος, εκπρόσωπος οργανισμού ΗΛΕΚΤΡΑ energy, dimitris@electraenergy.coop, 6973957010
- Σταυρούλα Παππά, νομικός σύμβουλος REScoop.eu, stavroula.pappa@rescoop.eu, 6976551914

Σημειώσεις για συντάκτες

[1] [Νόμος 4759/2020 \(Άρθρο 160, παρ.\)](#)

[2] Η [έκθεση](#) συντάχθηκε από την Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Ενεργειακών Συνεταιρισμών των πολιτών REScoop.eu, την Greenpeace, το WWF Ελλάς και την οργάνωση Electra Energy, φορείς με πολυετή γνώση στα θέματα των ενεργειακών κοινοτήτων και με έμπρακτη συμμετοχή στη διαμόρφωση του ευρωπαϊκού και ελληνικού θεσμικού πλαισίου.

[3] Η αδυναμία των Ε.Κοιν. να ανταγωνιστούν με ισχυρότερους παίκτες έχει αποδειχθεί όπου έχει εφαρμοστεί έως τώρα. Οι ενεργειακές κοινότητες δεν μπόρεσαν να συμβαδίσουν και σταδιακά αποκλείστηκαν από τις ανταγωνιστικές διαδικασίες εις βάρος ιδιωτών επενδυτών. Μπορείτε να διαβάσετε περισσότερα στην σχετική ανάλυση που πραγματοποίησε το REScoop.eu, αντλώντας παραδείγματα από την ευρωπαϊκή εμπειρία, [εδώ](#) (στα αγγλικά).

[4] ΕΣΕΚ [σελ. 81](#)